

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 158
van **ANKE VAN DERMEERSCH**
datum: 18 januari 2016

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Schooluitstappen naar moskeeën - Evaluatie

Meer en meer scholen van het lager onderwijs laten leerkrachten met schoolgaande kinderen op 'schoolexcursie' gaan naar een moskee. Daar laat men de jonge kinderen 'op spelende wijze' kennismaken met de islam in het kader van lessen die de kinderen de zogenaamde 'interculturele en interreligieuze tolerantie' moeten bijbrengen.

Naar aanleiding van zulke uitstappen wordt aan de kinderen dikwijls halalvoedsel aangeboden en geeft het personeel van de moskee vaak een eenzijdige uitleg over de islam, de Koran en gebedspraktijken. Zo wordt bijvoorbeeld het feit dat de islam naast een religie ook wordt beschouwd als een politieke ideologie die vijandig staat tegenover de universele rechten van de mens, vrouwen niet erkent als gelijkwaardig aan mannen, geen scheiding kent tussen Kerk en Staat, de invoering van de mensonterende sharia-wetgeving bepleit, theocratie voorstaat, en dergelijke, verzwegen voor de kinderen.

1. Maakt het lesgeven over verschillende culturen en wereldgodsdiensten officieel deel uit van de leerplannen in Vlaamse scholen? Zo niet, waar kaderen deze moskee-bezoeken dan wel in?
2. Behoort een moskeebezoek tot de minimumdoelen die als basis dienen voor de leerplannen?
3. Krijgen scholen hiervoor een budget van de Vlaamse overheid? Zo ja, hoeveel?
4. Is de minister op de hoogte van de moskeebezoeken die met kinderen uit Vlaamse scholen worden afgelegd? Hoeveel scholen bezochten de afgelopen drie jaar een moskee met de schoolgaande kinderen?
5. Hoeveel bezoeken werden er afgelegd door Vlaamse scholen aan kerken, Joodse tempels en andere gebedshuizen de afgelopen drie jaar?
6. Vindt de minister het aangewezen om kinderen van de lagere school al in contact te brengen met theologie en politiek, aangezien dit toch zeer gevoelige en moeilijke materies zijn?
7. Staat de minister achter de moskeebezoeken die in Vlaamse scholen georganiseerd worden en die toch haaks staan op fundamentele waarden van onze samenleving zoals het respect voor de universele rechten van de mens en de gelijkwaardigheid tussen mannen en vrouwen?

8. Mogen Vlaamse scholen vrij kiezen naar welke moskee zij de kinderen brengen? Mogen enkel door Vlaanderen erkende en gesubsidieerde moskeeën bezocht worden?
9. Er worden bezoeken gebracht met Vlaamse schoolkinderen aan Diyanet-moskeeën die rechtstreeks onder het gezag van de Turkse regering staan. Deze Turkse staatsmoskeeën waarvan de imam betaald wordt door Turkije ressorteren onder het Turkse 'Presidium van godsdienstzaken', dat onder leiding staat van het ministerie van Algemene zaken van de Turkse president Recep Tayyip Erdogan.

Is de minister hiervan op de hoogte? Zo ja, staat de minister er achter en op basis van welke overwegingen? Zo niet, waarom wordt hiertegen niet opgetreden?

10. Wordt door de onderwijsinspectie opgetreden als kinderen verplicht worden om met de school een moskee te bezoeken die niet erkent is of zelfs door de staatsveiligheid gekend is als 'gevaarlijk'?
11. In hoeveel gevallen trad de onderwijsinspectie daartegen op de afgelopen drie jaar? Graag een overzicht per provincie.
12. Op basis van welke kwalificatie mogen leerkrachten in het lager onderwijs, die niet aangeworven werden als godsdienstleerkracht, lesgeven over religies?

Is de minister van mening dat niet-godsdienstleerkrachten over voldoende informatie beschikken om objectieve lessen te geven en kinderen te waarschuwen voor de 'minder fraaie' aspecten van verschillende culturen en religies? Zo ja, op basis waarvan?

13. Krijgt de minister klachten van ouders over de bezoeken die afgelegd worden in het kader van lessen over culturen en wereldgodsdiensten? Graag en overzicht van de klachten met de vermelding over welk bezoek het ging. (moskee-bezoek, kerk-bezoek, bezoek aan Joodse tempel, ...)

ANTWOORD

op vraag nr. 158 van 18 januari 2016

van **ANKE VAN DERMEERSCH**

1-2+4-9. Als minister van Onderwijs ben ik bevoegd voor alle aspecten van erkenning, financiering en subsidiëring van het onderwijs. Onderwijsorganisatie omvat echter veel meer en in die zin waarborgt de wetgever een ruime pedagogische en didactische autonomie voor scholen, schoolbesturen en koepelorganisaties. Het verlenen van enige autonomie aan de school moet deze toelaten in te spelen op specifieke omstandigheden van leerlingen en lokale contexten, die niet altijd door algemene regelgeving op te vangen zijn. Wat hierna volgt dient in dit licht gezien te worden.

Onderwijs heeft een belangrijke verantwoordelijkheid in het opentrekken van de leefwereld van al onze leerlingen. Specifieke maatregelen ter preventie van radicalisering zijn immers enkel zinvol, indien tegelijkertijd wordt ingezet op een inclusieve samenleving, waar elkeen zich thuis voelt en dezelfde kansen krijgt. Een strenge veroordeling van racisme en discriminatie, leerlingen behoeden voor ongekwalificeerde uitstroom uit het onderwijs, enzovoort zijn in dit kader van cruciaal belang. Als we er niet in slagen om er voor te zorgen dat jongeren en jongvolwassenen zich gewaardeerd voelen, zich deel van deze samenleving voelen en duidelijke toekomstperspectieven zien, dan blijft het dweilen met de kraan open en laten we heel wat menselijk kapitaal verloren gaan in de handen van extremisten. Om de voedingsbodem van radicalisering te verkleinen is het daarom belangrijk om in te zetten op positieve identiteitsontwikkeling bij jongeren, sociale inclusie, het promoten van diversiteit, kennis laten maken met verschillende culturen, godsdiensten en gebruiken en het versterken van burgerschap en participatie. Uiteraard moet dit gebeuren met respect voor ieders vrijheid en geloof. Het netwerk islamexperten kan hier een waardevolle bijdrage in hebben.

De eindtermen bepalen bovendien dat leerlingen de verschillende wereldgodsdiensten moeten kennen. Scholen kunnen dan ook vanuit de eigen autonomie die ze hebben – beslissen om een moskeebezoek te gebruiken als manier om aan deze eindtermen tegemoet te komen.

Het schoolbestuur, of bij delegatie de directie, beslist over de organisatie van extra activiteiten en oordeelt zelf, in overleg met de betrokken leerkrachten en met de schoolraad of participatieraad, hoeveel lesdagen aan bepaalde activiteiten zullen worden besteed, welke leerlingengroepen participeren en hoe de niet-deelnemende leerlingen zullen worden opgevangen.

Het verlenen van deze autonomie met betrekking tot extra-muros-activiteiten neemt uiteraard niet weg dat deze activiteiten een onderwijzend en opvoedend karakter moeten hebben. Gezien de autonomie die elke individuele school heeft bestaat er centraal geen overzicht van welke extramuros activiteiten of organisaties scholen allemaal bezoeken en ook niet hoe vaak zij dit doen.

3. Er wordt geen specifiek budget gegeven vanuit de Vlaamse overheid om moskeebezoeken mogelijk te maken.

10-11. De onderwijsinspectie heeft geen bevoegdheid voor controle op extra-muros-activiteiten die slechts één dag duren.

12. Het geven van levensbeschouwelijk onderricht vergt altijd een bekwaamheidsbewijs in combinatie met een voordracht door de erkende of bevoegde instantie of vereniging van de betrokken levensbeschouwing. Deze voordracht garandeert dat de leerkracht geschikt is om het vak te geven.

Voor het katholieke godsdienstonderwijs is het bewijs van doopsel bijvoorbeeld een voorwaarde om als leerkracht gemandateerd te kunnen worden. Binnen het Katholieke onderwijs combineert een groot aantal onderwijzers dan ook het reguliere lessenpakket met het godsdienstonderricht in hun opdracht.

In die scholen waar er keuzemogelijkheid bestaat, krijgen de kinderen les in de eigen levensbeschouwing gegeven door aparte leermeesters specifiek bevoegd voor het onderricht in de levensbeschouwing in kwestie.

Aangezien het onderwijs in de basisschool geïntegreerd gegeven wordt, zal het de vaste onderwijzer zijn die de kinderen onderwijst. Als het aangewezen is om les te geven over verschillende religies in het kader van het leergebied "mens en maatschappij", dan zal deze taak dus opgenomen worden door de klasleerkracht vanuit zijn eigen professionaliteit. Ik meen dat de opleiding tot onderwijzer en de verschillende nascholingen, leerkrachten lager onderwijs voldoende kritisch vormen om objectief met de leerstof om te gaan. De overheid legt hiervoor geen bijkomende of aparte voorwaarden op.

13. Tot op heden ontvingen wij geen klachten van ouders over deze bezoeken.